

SHAHAADOYINKA IYO GUULAHA XIRFADAHA LA CABBIRI KARO

AQOONSIYADA

Helitaanka Shahaadooyinka waa boqolleyda ka qaybgalayaasha ku qoran barnaamij waxbarasho ama tababarka (*marka laga reebo tababarka shaqada iyo tababar gaar ah*) kuwaas oo hela shahaado la aqoonsan yahay oo ka dambeysa dugsiga sare ama shahaadada dugsiga sare ama wax u dhigma inta lagu jiro ka qaybgalka, ama hal sano gudahood, ka bixitaanka barnaamijka.

dhalinyarada ee helay shahaadada dugsiga sare ama wax u dhigma oo la aqoonsan yahay waxaa lagu daraa boqolleyda ka qaybgalayaasha ee helay shahaadada dugsiga sare ama wax u dhigma oo la aqoonsan yahay oo keliya haddii ka qaybgalaha sidoo kale ay shaqeeyaan ama ay ku qoran yihiin barnaamij waxbarasho ama tababarka oo horseedaya shahaado la aqoonsan yahay oo dugsiga sare ah hal sano gudahood ka dib marka ay ka baxaan barnaamijka.

Barnaamij kasta oo asaasi ah, sharraxaadda cidda u qalanta inay ku qoran tahay 'barnaamij waxbarasho ama tababarka' oo sidaan darteed lagu daray tilmaamaha helitaanka shahaadada waxaa ka mid ah:

- **CINTUULKA 1 SHAQAALAHA QOFKA WAAWEYN IYO BARAKACSAN:** Dhammaan ka qaybgalayaasha barnaamijyada Shaqaalaha QOFKA WAAWEYN iyo BARAKACSAN ee ku qoran barnaamij waxbarasho ama tababarka (*marka laga reebo kuwa ku jira Tababarka Shaqada ama Tababarka Gaarka ah*) waxaa lagu tiriyaa tilmaamaha helitaanka shahaadada.
- **CINWAANKA 1 DHALINYARADA:**
 - *Dhallinyarada Duqsiga Dhexdiisa (ISY):* Dhammaan ISY waxaa lagu daray tilmaamaha helitaanka shahaadada sababtoo ah waxay dhiganayaan dugsiga sare ama dugsiga sare kadib.
 - *Dhallinyarada aan duqsiga ka bixin (OSY):* Kaliya OSY-ga ka qaybqaata mid ka mid ah kuwan soo socda ayaa lagu daray tilmaamaha helitaanka shahaadada:
 - Tababarka Xirfadaha Shaqada (*OST*)
 - dugsiga sare (*dugsiga sare*) heerka fasalka 9aad ama ka sarreeya inta lagu jiro ka qaybgalka
 - Waxbarashada dugsiga sare kadib inta lagu jiro ka qaybgalka
 - Waxbarashada Dadka Waaweyn iyo Akhriska iyo Qoraalka (*AEL*) ee heerka fasalka 9aad ama ka sareeya
 - Barnaamijyada Dhallinyarada inta lagu jiro ka qaybgalka
 - Barnaamijyada Barnaamijka Tababarka Shaqada inta lagu jiro ka qaybgalka

AQOONSI LA AQOONSADAY: QEEXID

Shahaadada la aqoonsan yahay ee ka dambeysa dugsiga sare waxaa lagu qeexaa shahaado ama shahaado ay warshaduhu aqoonsadeen, shahaado dhammaystirka tababar, shati ay aqoonsatay dawladda Gobolka ama Federaalka, ama shahaado la-taliye, shahaadada koowaad, ama qalin-jabinta. Tan waxaa ku jira shahaadooyinka qalin-jabinta ee loogu talagalay ujeedooyinka barnaamijka Dhaqancelinta Xirfadaha, sida ku xusan Xeerka Dhaqancelinta ee [qaybta 103\(a\)\(5\) iyo \(18\) Xeerka dhaqancelinta ee 1973](#). Shahaadada la aqoonsan yahay ee ka dambeysa dugsiga sare waxaa la siiyaa aqoonsiga helitaanka xirfado farsamo ama warshadeed/shaqo oo la cabbiri karo oo lagama maarmaan u ah helitaanka shaqo ama horumarinta warshad/shaqo. Xirfadahan farsamo ama warshadeed/shaqo guud ahaan waxay ku salaysan yihiin heerarka ay sameeyeen ama ay ansixiyeen loo-shaqeeyayaasha ama ururada warshadaha.

AQOONSIYADA DUGSIGA LABAAD EE LA AQOONSADAY EE AY BIXIYAAN HA'YADAHA DADWEYNAHA IYO HAY'ADAHA GAARKA AH

- Hay'adda waxbarashada gobolka/hay'adda gobolka ee mas'uulka ka ah maamulka waxbarashada xirfadeed iyo farsamo ee gobolka gudahiisa;
- Hay'adda waxbarashada sare sida ku xusan [Qaybta 102 ee Xeerka Waxbarashada Sare \(20 USC 1002\)](#) u-qalmitaanka gargaarka maaliyadeed ee ardayda ee Title IV, oo ay ku jiraan kulliyadaha bulshada, dugsiyada gaarka loo leeyahay, iyo hay'adaha kale ee u-qalma;
- Urur xirfadeed, warshadeed, ama loo shaqeeyaha (*AWS oo loogu talagalay alxanka*) iyadoo la adeegsanayo qiimeyn sax ah oo lagu kalsoonaan karo oo ku saabsan aqoonta, xirfadaha, iyo awoodaha qiimaynta;
- ee Maamulka Shaqada iyo Tababarka (*ETA*) tababar hay'adda xirfadda ee Gobolka ee la aqoonsan yahay;
- Hay'ad sharci dejineed oo dadweyne oo bixisa aqoonsi marka qofku buuxiyo shuruudaha waxbarasho, waayo-aragnimo shaqada, ama xirfadeed ee loogu talagalay cinwaan shaqo ama xirfadeed oo gaar ah;
- Barnaamijka ay ansixisay Waaxda Arrimaha Halyeeyada si loo siiyo faa'iidooyinka waxbarashada halyeeyada iyo shakhsiyaadka u qalma;

- Hay'adaha tacliinta sare ee si rasmi ah loo maamulo, ama si rasmi ah loo ansixiyay ama loo qoondeeyay, guddiga maamulka ee Qabiilada; iyo
- Barnaamijka Barnaamijka Tababarka Shaqada ee ETA, kaas oo bixiya shahaadooyin lagu dhammaystirayo barnaamijyada tababarka shaqada kuwaas oo ku salaysan heerarka xirfadaha warshadaha iyo shuruudaha shahaadada.

SHAHAADADA DUGSIGA SARE AMA ISKU EEGIDDA LA AQOONSADAY: QEEXIDDA

Shahaadada dugsiga sare ama wax u dhigma oo la aqoonsan yahay waxaa lagu qeexaa shahaadada dugsiga sare oo ay aqoonsan tahay Gobol oo daboolaya [Xeerka Waxbarashada Hoose iyo Sare ee 1965 \(ESEA\)](#), sida wax looga beddelay [Xeerka Guuleysiga Arday Kasta \(ESSA\)](#). Shahaadada u dhiganta dugsiga sare waxay muujinaysaa in ardaygu uu buuxiyay shuruudaha waxbarashada dugsiga sare.

NOOCYADA AQOONSI EE LA AQBALI KARO + QEEXITAANADA:

- **Shahaadada Dugsiga Sare:** Shahaado rasmi ah oo la bixiyo marka la dhammeeyo shaqada koorsada iyo dhibcaha looga baahan yahay dugsiga sare ama machad u dhigma, taasoo muujinaysa aqoonta maadooyinka asaasiga ah sida xisaabta, farshaxanka luqadda, iyo cilmiga bulshada.
- **Shahaadada U-dhignaanta Dugsiga Sare:** Shahaado la bixiyo marka la muujiyo aqoonta iyo xirfadaha u dhigma shahaadada dugsiga sare, badanaa iyada oo loo marayo imtixaan caadi ah sida GED (*Horumarinta Waxbarashada Guud*).
- **Shahaadada Xirfadlaha:** Shahaado tacliimeed oo la bixiyo ka dib marka la dhammeeyo barnaamij laba sano ah oo ka socda kulliyad bulsho ama farsamo, oo daboolaya meelo waxbarasho oo gaar ah ama waxbarasho guud iyo saldhig u ah waxbarashada dheeraadka ah ama gelitaanka shaqada.
- **Shahaadada Bachelor:** Shahaado tacliimeed oo la bixiyo ka dib barnaamij afar sano ah oo shahaadada koowaad ah, oo daboolaya waxbarasho gaar ah oo weyn iyo mid guud. Badanaa waxaa looga baahan yahay jagooyinka xirfadeed waxayna horseedi kartaa daraasado horumarsan.
- **Ruqsadda Shaqada:** Shahaado ka timid hay'ad dawladeed ama hay'ad sharci dejineed oo u oggolaanaysa shakhsiyaadka inay ka shaqada shaqo gaar ah, taasoo u baahan waxbarasho gaar ah, waayo-aragnimo, iyo imtixaanno si loo hubiyo inay leeyihiin xirfadaha lagama maarmaanka ah.
- **Shahaadada Shaqada:** Shahaado la siiyay dhammaystirka tababarka gaar ah ama waxbarasho shaqo, xaqiijinta xirfadaha iyo aqoonta lagama maarmaanka ah. Waxaa badanaa soo saara hay'adaha waxbarashada, ururada xirfadlayaasha, ama ururada warshadaha.
- **Shahaadada Shaqada:** Shahaado la siiyo shakhsiyaadka caddeeya kartidooda shaqo gaar ah iyadoo ka gudbaya imtixaan oo buuxinaya shuruudo kale, xaqiijinaya xirfadahooda iyo aqoontooda.
- **Shahaadooyin Kale oo La Aqoonsaday:** Dhammaystirka xirfadaha warshadaha/shaqada ayaa ku filan in lagu qalmo heerka gelitaanka ama kor u qaadida shaqada.

SHAHAADOYINKA VS SHAHAADOYINKA

- **Shahaadooyinku** waa dukumentiyada rasmi ah oo xaqiijinaya dhammaystirka koorso ama tababarka, iyadoo muujinaya xirfado ama aqoon la bartay oo ku saabsan qayb gaar ah.
- **Shahaadooyinku** waa shahaadooyin rasmi ah oo xaqiijinaya khibrada iyo kartida xirfad ama xirfad, oo la bixiyo ka dib marka la buuxiyo heerarka gaarka ah, badanaa iyada oo loo marayo imtixaanno ama tababarka.

DUKUMINTIGA SHAHAADADA

Dokumentiyada la aqbali karo waxaa ka mid ah:

- Isbarbardhigga Xogta
- Nuqul ka mid ah aqoonsiga (*tusaale ahaan, shahaado laga helay helitaanka shatiga ama shahaadada*)
- Nuqul ka mid ah diiwanka dugsiga 9 (*tusaale ahaan, qoraallada dhammaadka sanadka oo ay la socoto 'Taariikhda La Gudbiyay'*)
- Sahan dabagal ah oo la saxiixay (*warqad*) oo ka timid ka qaybgalaha barnaamijka
- Qoraallo kiis oo diiwaangelinaya macluumaadka laga helay bixiyaha tababarka (*warqad ama iimayl ka timid bixiyaha tababarka waa in lagu soo geliyaa SDWORKS*)

XIRFADHA LA CABBIRI KARO

Koorsooyinka Xirfadaha La Cabbiri Karo (MSG) waa boqolleyda ka qaybgalayaasha barnaamijka kuwaas oo, inta lagu jiro sannad-dugsiyeedka, ku jira barnaamij waxbarasho ama tababarka oo horseedaya shahaado ama shaqo la aqoonsan yahay oo ka dambeysa dugsiga sare. MSG-yadu waa horumarin gaar ah ama guulo laga gaaray xirfadaha si dhab ah loo cabbiri karo loona xaqiijin karo. Tilmaamaha MSG wuu ka duwan yahay tilmaamayaasha kale sababtoo ah kuma salaysna ka bixitaanka barnaamijka; ka qaybgalaha wuxuu gaari karaa kor u kac xirfadeed oo la qiyaasi karo isagoo weli ku jira barnaamijka.

Ka qaybgalayaasha soo socda ee barnaamijyada waxbarashada ama tababarka ayaa lagu daray:

- **CINWAANKA 1 SHAQAALAHA QOFKA WAAWEYN IYO BARAKACSAN:** Dhammaan ka qaybgalayaasha ku qoran barnaamij waxbarasho ama tababarka, oo ay ku jiraan kuwa ku jira tababarka shaqo, waxaa lagu daray tilmaamaha MSG.
- **CINWAANKA 1 DHALINYARADA:**
 - Dhallinyarada Duqsiga Dhexdiisa (ISY): Dhammaan ISY waxaa lagu tiriyaa tilmaamaha MSG sababtoo ah waxay ku qoran yihiin dugsiga sare ama dugsiga sare kadib.
 - Dhallinyarada Duqsiga Ka Baxsan (OSY): Kaliya OSY ee ku jira mid ka mid ah kuwan soo socda ayaa lagu daray tilmaame:
 - ♦ Qaybta barnaamijka ee Tababarka Xirfadaha Shaqada (OST);
 - ♦ Waxbarashada qaybaha barnaamijka oo la bixiyo isla marka shaqada diyaariyo shaqaalaha;
 - ♦ Waxbarashada dugsiga sare inta lagu jiro ka qaybgalka;
 - ♦ Waxbarashada dugsiga sare kadib inta lagu jiro ka qaybgalka;
 - ♦ Cinwaanka II (AEL) ayaa maalgeliyey waxbarashada dadka waaweyn intii lagu jiray ka qaybgalka;
 - ♦ Barnaamijka YouthBuild inta lagu jiro ka qaybgalka; iyo
 - ♦ Barnaamijka Tababarka Shaqada inta lagu jiro ka qaybgalka

NOOCYADA KHBIRADA XIRFADHA LA CABBIRI KARO

HEERKA HAWLGALKA WAXBARASHADA (EFL): Guul laga gaaray ugu yaraan hal heer oo shaqo waxbarasho ah oo ka qaybgalaha helaya tilmaamio ka hooseysa heerka dugsiga sare.

SHAHAADADA LABAAD/ISKU-DHEXE: Helitaanka shahaadada dugsiga sare ama wax u dhigma oo la aqoonsan yahay.

QORAALKA LABAAD AMA KAARKA WARBIXINTA: Si aad u hesho tiro ku filan oo saacado deymo ah oo muujinaya in ka qaybgalaha uu buuxinayo heerarka waxbarasho ee cutubka gobolka.

QORAALKA DUGSIGA LABAAD AMA KAARKA WARBIXINTA: Si aad u hesho tiro ku filan oo saacado deymo ah oo muujinaya in ka qaybgalaha uu buuxinayo heerarka waxbarasho ee cutubka gobolka.

HORUMARKA DUKUMINTIGA EE MSG

- Isbarbardhigga heerka shaqo ee waxbarashada bilowga ah ee ka-qaybgalaha laga bilaabo imtixaanka kahor iyo heerkiisa imtixaanka kadib;
- Ka qaybgalayaasha barnaamijyada ka hooseeya heerka dugsiga sare ee ka dib iska diiwaangeliya waxbarashada ama tababarka dugsiga sare ee uu aqoonsan yahay Gobolku inta lagu jiro sanadka barnaamijka;
- Ka qaybgalayaasha ka gudba imtixaan hoose oo ku saabsan imtixaan u dhigma dugsiga sare oo ay dawladdu aqoonsan tahay.

Ka qaybgaluhu wuxuu ka gudbaa dhammaan qaybaha imtixaanka u dhigma dugsiga sare ee Gobolku aqoonsan yahay ama wuxuu helaa shahaado ama wax u dhigma oo xaqiijinaysa dhammaystirka ku qanacsan ee daraasadaha dugsiga sare.

Waxaa lagu diiwaangeliyey helitaanka qoraalka labaad ama kaarka warbixinta muddo hal simistar ah taasoo muujinaysa in ka qaybgalaha uu buuxiyo heerarka waxbarasho ee cutubka Gobolka.

Ardayda Waqtiga-buuxa ah: Waxaa lagu diiwaangeliyey qoraal caddeyn ah oo ka dambeeya dugsiga sare oo muujinaya ugu yaraan 12 saacadood oo credit ah oo la kasbaday simistar kasta iyo buuxinta heerarka waxbarasho.

Ardayda Waqti-dhiman: Waxaa lagu diiwaangeliyey qoraal caddeyn ah oo ka dambeeya dugsiga sare oo muujinaya ugu yaraan 12 saacadood oo credit ah laba simistar gudahood isla

sanadka barnaamijka, taasoo buuxinaysa heerarka waxbarasho ee cutubka Gobolka.

HORUDHAC TABABAR: Warbixin horumar oo ku qanacsan ama ka wanaagsan, oo ku wajahan marxalado la aasaasay, sida dhammaystirka OJT ama dhammaystirka hal sano oo barnaamijka tababar ama marxalado la mid ah, oo ka timid loo shaqeeyaha ama bixiyaha tababarka oo bixinaya tababarka.

Dokumentiyada faa'iidadan waxay ku kala duwan yihiin adeegga laakiin waa inay muujiyaan horumarin xirfadeed oo muhiim ah, sida warbixinnada horumarka, guulaha muhiimka ah, ama kordhinta lacag bixinta. Waa in la dejiyaa waxyaabaha muhiimka ah ka hor inta uusan barnaamijku bilaaban ama sanadka cabbiraadda uu ansax noqdo.

HORUMARKA XIRFADAHA: Ku guuleysiga imtixaanka looga baahan yahay shaqo gaar ah ama, horumarka lagu gaarayo xirfadaha farsamada ama shaqada sida ay caddaynayaan heerarka la xiriira ganacsiga, sida imtixaanka ku salaysan aqoonta.

Dokumentiyada waxaa ku jiri kara ka gudubka imtixaanka loo shaqeeyaha ee ku salaysan aqoonta, qiimaynta kartida warshadaha, ama imtixaanada kale ee aqoonsiga. Horumarka xirfadaha tababarka ee diiwaangashan waa inuu ku jiraa imtixaanka tababar ama kordhinta lacag bixinta.

KA-SAADID

Ka qaybgalayaasha buuxiya shuruudaha ku jira [Siyaasadda Ka-bixidda 6.2](#) ee hoos timaada 'Ka-saarista Ka-bixidda' (oo sidoo kale loo yaqaan ka-bixidda adag) oo laga saaray tilmaamayaasha Aqoonta iyo Xirfadaha La Cabbiri Karo.

**WIOA §3(37) & §134(2)(A)(bb)
WIOA §116 (b)(2)(A)(i) & §116(b)(2)(A)(ii)
20 CFR §361 . 430(4)(A)(B)
TEGL 10-16, isbeddel 3**

Turjumaaddan waxaa la sameeyay iyadoo la adeegsanayo Barashada Mashiinka/Sirtoonka Macmalka ah waxaana dib loo eegay sax ahaanshaheeda. Si kastaba ha ahaatee, haddii aad hesho khaladaad ama khaladaad, fadlan noo sheeg si aan mustaqbalka u horumarin karno saxnaanta turjumaadda.